

§ 5**Riktlinjer om föreningsbidrag**

Yttrande till kommunstyrelsen

ÄLV 2020/204

Beslut

Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2020 ska kommunstyrelsen, i samarbete med berörda nämnder, ta fram stadsövergripande riktlinjer för föreningsbidrag som möter stadens demokrativillkor. Förvaltningen delar de synpunkter som lyfts i ärendet Stockholms stads riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag.

Förslag till beslut

Johan Nilsson (M), Pernilla Enebrink (L) Holger von Fircks (MP), tjänstgörande ersättarna Erik Sarfors (C) och Lolita Lovén Johnsen (KD), samt Roland Johansson (SD) föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom förvaltningens förslag.

Stefan Johansson (S) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Mattias Håkansson (V) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Stefan Johansson (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att bifalla förvaltningens förslag till beslut

Att därav föreslå följande

Vi ser positivt att Stockholms stad tar fram generella riktlinjer för föreningsbidrag. Vi tycker att det riktlinjer som är ute på remiss är bra men vi skulle vilja utveckla med en punkt. Vi anser att politiska partier och religiösa samfund inte ska kunna söka generella föreningsbidrag från stadens nämnder. Vi vill att de avsätta medlens ska ut till andra föreningar i staden.

Vi tror också att ansökningarna skulle bli bättre och effektivare om staden skulle ha en central samordning för ansökning av föreningsbidrag. Detta för att en förening inte ska ansöka samma bidrag från flera förvaltningar och att ansökningen hamnar hos rätt förvaltning."

Reservation

Mattias Håkansson (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att i förvaltningens svar tillföra följande:

- Punkt 4 på sidan 5 bör strykas
- Meningarna därefter bör omformuleras till 'Att hävda politiska åsikter på ovanstående sätt kan aldrig accepteras i ett demokratiskt samhälle. Bidrag ska därför inte beviljas en förening/organisation som verkar på sådana sätt.'
- andra meningen på sidan 11 bör ändras till 'En förening/organisation som begår lagbrott för att uppnå ett politiskt mål ska inte beviljas bidrag.'
- användningen av begreppet 'det demokratiska styrelseskicket' bör minimeras

Att därutöver anföra följande:

I förslaget till riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag – demokrativillkor, går att läsa att (sidan 5) "*Att hävda politiska åsikter genom våld eller andra utomparlamentariska metoder kan aldrig accepteras i ett demokratiskt samhälle*". På sidan 11 sägs att "*En förening/organisation som begår lagbrott eller använder utomparlamentariska metoder för att uppnå ett politiskt mål kan sägas motarbeta det demokratiska styrelseskicket och ska inte beviljas bidrag.*"

Läsaren ges här intrycket att utomparlamentariska metoder i sig är något misstänkt. Men begreppet definieras enligt Nationalencyklopedin såsom politisk aktivitet utanför det parlamentariska systemet.

Vidare går att läsa att definitionen innefattar:

'I en parlamentarisk demokrati kan det röra sig om fredliga demonstrationer, kampanjer eller andra opinionsyttringar, ibland mot parlamentariska beslut. Gränsen mellan legala och illegala utomparlamentariska aktioner kan ibland vara svår att dra. Tydligt illegala handlingar är t.ex. våldsamma aktioner och sabotage. Aktioner riktade mot det demokratiska parlamentariska systemet som sådant, t.ex. militärkupper och revolutioner, är också att betrakta som utomparlamentariska.'

Eftersom utomparlamentariska metoder även innefattar fredligt politiskt påverkansarbete, såsom kampanjer och andra opinionsyttringar, innebär det att om nämnden tillämpar denna skrivning så riskerar ett antal av de föreningar som idag får föreningsbidrag att inte ha rätt till dem framöver. Men en pensionärsorganisation har även all rätt att dela flygblad och en minoritetsorganisation har rätt att bedriva opinionsarbete.

Även om vi förstår att syftet med riktlinjerna säkerligen är att tydliggöra att våld mot politiska motståndare är helt förkastligt, så menar vi att denna skrivning måste förändras eller strykas då den riskerar att drabba även helt vanliga föreningar som använder sig av fredliga utomparlamentariska metoder. Vi vill till exempel påminna om att när politiska partier, från höger till vänster, delar flygblad – så är det utomparlamentariskt arbete. En tillståndsgiven demonstration är en vanlig och okontroversiell utomparlamentarisk metod. Hit hör även opinionsmöten, studiecirklar, vykorts kampanjer... och listan fortsätter.

Då riktlinjerna syftar till att vara ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag samt förtydliga, och stödja, nämnderna i detta arbete, så motverkar denna typ av skrivningar sitt syfte och öppnar för oklara tolkningar och godtycklighet i beslutsfattandet.

Vi hoppas att skrivningarna i riktlinjerna är ett fall av olycklig formulering och inte ett uttryck för att Stockholms stad aktivt vill misstänkliggöra allt utomparlamentariskt arbete – isåfall vore detta ett hot mot demokratin på riktigt. Utöver frågetecknen kring begreppet utomparlamentariskt arbete ser vi även risken för godtycke och inflation i uttrycket "motarbete det demokratiska styrelseskicket", som förekommer rikligt.

Det saknas närmare diskussion eller definition kring vad det demokratiska styrelseskicket är. Därmed saknas också all klarhet kring vad och varför som motarbetar detsamma. Ett antal olika exempel räknas upp varav vissa är sådana som alla skulle hålla med om, och andra som vid närmare granskning inte kan sägas hota det

demokratiska styrelseskicket i någon rimlig mening.

Antalet referenser till begreppet 'det demokratiska styrelseskicket' bör därför minimeras till endast där det är absolut nödvändigt och otvetydigt vad som avses. I annat fall bör det nogsamt definieras och ges särskilt utrymme för att klargöras."

Särskilt uttalande

Johan Nilsson (M), Pernilla Enebrink (L) Holger von Fircks (MP), tjänstgörande ersättarna Erik Sarfors (C) och Lolita Lovén Johnsen (KD) med anslutande av Mattias Håkansson (V) anmälde ett särskilt uttalande.

"Det är angeläget att se över stadens riktlinjer för förenings- och kulturbidrag för att säkerställa att bidrag inte ges till föreningar eller organisationer som har en verksamhet som står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för alla människors lika värde och enskildas grundläggande fri- och rättigheter. Dock verkar det råda olika uppfattningar om definitionerna av vissa begrepp, exempelvis 'utomparlamentariska metoder', i de föreslagna riktlinjerna och vi skulle vilja att dessa ses över och tydligare definieras.

Handlingar i ärendet

- ÄLV 2020/204-2 Tjänsteutlåtande Riktlinjer om föreningsbidrag HÄL
- ÄLV 2020/204-1 Remissbrev - Riktlinjer om föreningsbidrag
- ÄLV 2020/204-1.1 Remissunderlag - Riktlinjer förenings- och kulturbidrag (SLK tjut)
- ÄLV 2020/204-1.2 Remissunderlag - Stockholms stads riktlinjer för förenings- och kulturbidrag (Bilaga)

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan, Nilsson	2020-06-18
Stefan, Johansson	2020-06-18